

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 559/2023-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hanáček & Hanáčková, s. r. o., Záhradnícka 41, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Martin Hanáček a konateľka a advokátka JUDr. Darina Hanáčková, proti postupu Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 14 T 47/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na prezumpciu neviny podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 T 47/2023 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 4. júla 2023 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Galanta na sťažovateľa obžalobu pre pokračovací prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) a zločin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) a c) Trestného zákona v znení účinnom v rozhodnom období (ďalej len „Trestný zákon“). Konanie je pred okresným súdom vedené pod sp. zn. 14 T 47/2023.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Proti napadnutému konaniu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej tvrdí, že nevykonaním ním navrhovaných dôkazov bez relevantného a dostatočného odôvodnenia a nerešpektovaním prezumpcie nevinoty boli v jeho trestnej veci porušené označené práva (bod 1 tohto uznesenia, pozn.). V konkrétnostiach argumentuje:

- a) okresný súd odmietol vykonať dva dôkazy, ktoré majú zásadný vplyv na rozhodnutie vo veci samej;
- b) okrem výpovede voči nemu zasahujúcej hliadky Policajného zboru dosiaľ vo veci neexistuje iný dôkaz, na základe ktorého by mu bolo možné ústavne súladným spôsobom dokázať vinu. Okresný súd odmieta vykonať iné dôkazy (lokalizáciu mobilného telefónu sťažovateľa a člena voči nemu zasahujúcej policajnej hliadky s cieľom určiť vzdialenosť medzi motorovými vozidlami v mieste, v ktorom malo dôjsť k vytlačeniu služobného vozidla Policajného zboru mimo vozovky), ktoré dokážu bez dôvodných pochybností určiť jeho vinu alebo nevinu;
- c) v napadnutom konaní nebol dostatočne zistený skutkový stav;
- d) vo veci konajúca sudkyňa je zaujatá, a to vzhľadom na nevykonanie navrhnutých dôkazov a možné odsúdenie sťažovateľa bez zabezpečenia „riadnej dôkaznej situácie“. Uvedeným postupom dochádza aj k porušeniu základnej zásady trestného konania podľa § 2 ods. 4 Trestného poriadku.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a práva na prezumpciu nevinoty (čl. 6 ods. 2 dohovoru) napadnutým konaním z dôvodu, že okresný súd nevykonal sťažovateľom navrhované rozhodné dôkazy bez dostatočného odôvodnenia, resp. nebolo zabezpečené dostatočné množstvo dôkazných prostriedkov, z ktorých by súd mohol objektívne dospieť k záveru o vine/nevine sťažovateľa. V nadväznosti na nevykonanie navrhnutých dôkazov sťažovateľ konštatuje zaujatosť vo veci konajúcej sudkyne.

5. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie označených práv (bod 4 tohto uznesenia, pozn.) v trestnom konaní, ktoré sa aktuálne nachádza v štádiu konania pred okresným súdom.

6. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať jeho ústavnou sťažnosťou, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel uvedeného princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v trestnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 s. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo

medzinárodná zmluva dotknutým právnickým osobám alebo fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [(ďalej len „zákon o ústavnom súde“); obdobne pozri sp. zn. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 137/2019, II. ÚS 386/2019, II. ÚS 124/2021, II. ÚS 428/2021, II. ÚS 257/2021].

7. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že trestné konanie je od svojho začiatku až po jeho koniec procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného aj náprava pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (orgánov činných v trestnom konaní a súdov). Ústavný súd tak zdôrazňuje, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmavania právoplatne skončených vecí (m. m. IV. ÚS 187/09, III. ÚS 421/2016, III. ÚS 855/2016).

8. Ústavný súd poukazuje na ustanovenia § 306 a nasledujúcich Trestného poriadku, podľa ktorých je opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie, pričom obžalovaný ako osoba oprávnená podať odvolanie proti výroku rozsudku, ktorý sa ho priamo dotýka, môže toto odvolanie podať pre nesprávnosť výroku, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chyba. V nadväznosti na to odkazuje v konkrétnosti na ustanovenia § 321 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorých odvolací súd zruší napadnutý rozsudok (okrem iných prípadov) a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby či b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Ďalej poukazuje na § 368 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého možno podať dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. V nadväznosti na to odkazuje na § 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku, v zmysle ktorého sa rozhodnutím podľa ods. 1 § 368 Trestného poriadku rozumie (okrem iných) aj rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) [rozsudok a trestný rozkaz] až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol. Napokon v tomto kontexte ústavný súd zdôrazňuje dôvody dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) a e) Trestného poriadku.

9. Z jednotlivých ustanovení Trestného poriadku citovaných v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že skutočnosti namietané sťažovateľom o prípadnom porušení jeho práva na obhajobu a konania zaujatého sudcu zakladajú (nie bez ďalšieho preukazujú, pozn.) dôvod na podanie odvolania, prípadne dovolania v ďalšej etape trestného konania. Platná právna

úprava trestného konania teda sťažovateľovi umožňuje v súdnom konaní a v nasledujúcich štádiách trestného konania v tejto súvislosti domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany svojich označených práv prostredníctvom riadneho a mimoriadneho opravného prostriedku – odvolania a dovolania, kde je konajúci súd, odvolací súd, prípadne dovolací súd oprávnený a povinný preskúmať opodstatnenosť tvrdení sťažovateľa o prípadnom porušení jeho práv.

10. Ústavný súd sumarizuje, že sťažovateľ má v systéme trestného konania k dispozícii účinný prostriedok na dosiahnutie ochrany svojich práv v prípade uznania jeho argumentácie všeobecným súdom oprávneným konať o jeho prípadnom odvolaní či dovolaní. Za týchto okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v danej fáze do prebiehajúceho trestného konania vo veci sťažovateľa a neprípustne si tak predčasne uzurpoval právomoc iných orgánov verejnej moci. Ústavný súd pripomína, že nevyužitie označenej možnosti ochrany práv sťažovateľa nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemá inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

11. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu